

Uusi alku 16
Mark 4:21-25
Savonlinnan Tuomiokirkko, 8.9.2010

Miten Jeesusta on kuultava?

Viime kerralla pääsimme Markuksen evankeliumin lukuun 4. Siihen Markus on sijoittanut kuvauksen siitä, mitä Jeesus opetti kansalle kierrellessään Galileassa.

Luvun 4 kuvaamassa opetustilanteessa Jeesus istui veneessä Gennesaretin järvellä. Suuri kansanjoukko kuunteli häntä rannalla. Myöhemmin illalla Jeesus selitti vertausten muodossa olevan opetuksensa opetuslapsilleen yksityisesti. Esimerkiksi tästä Markus otti vertauksen kylväjästä.

Evankeliumikirjassa kylväjävertausta seurasi episodi, jossa Jeesus selittää vertauksen opetuslapsilleen. Selityksen yhteydessä keskeiseksi teemaksi nousee se, että Jeesuksessa opetuslapsille on annettu ”valtakunnan salaisuus”. Koska he ovat lähteneet seuraamaan häntä, heillä on hänessä mahdollisuus ymmärtää hänen sanomansa. ”Ulkopuoliset”, pelkästä sensaationälästä Jeesusta seurailevat ihmiset kuulevat kyllä hänen sanansa, mutta he eivät ymmärrä häntä.

Vertaus lampusta

Tämä teema, oikeanlainen kuunteleminen, Jeesuksen sanoman oikeanlainen omaksuminen tuntuu olleen Jeesukselle hyvin tärkeä. Siitä hän puhui kansalle muillakin tavoilla kuin kylväjävertauksella.

Ja hän sanoi heille: "Eihän lampua oteta esiin, pantavaksi vakan alle tai vuoteen alle? Eiköhän lampunjalkaan pantavaksi? Sillä ei mikään ole salattuna muuta varten, kuin että se tulisi ilmi, eikä kätkeytynä muuta varten, kuin tullakseen julki. (Mark 4:21)

Tämä on jälleen kuvausta siitä, mitä Jeesus opetti kansalle, istuessaan veneessä Gennesaretilla tai muuallakin. Välissä on ollut kylväjävertauksen selitys, jonka Jeesus kertoi myöhemmin illalla opetuslapsilleen yksityisesti, mutta nyt teksti on palannut kuvaamaan Jeesuksen opetusta kansanjoukoille Gennesaretilla.

Luultavasti Markus on kuitenkin kerännyt lukuun 4 otteita Jeesuksen opetuksista, joita on todellisuudessa pidetty monessa eri paikassa. Tästä kertoo se, että Matteuksen evankeliumissa ne opetukset, jotka Markuksessa on luvussa 4 yhdessä paikkaa, on sijoiteltu moneen eri kohtaan. Vertaus lampusta on kohdassa Matt 5:15, salaisuuden ilmitulo kohdassa Matt 10:26, mittaamista koskeva vertaus kohdassa Matt 7:2.

Tieteellisessä raamatuntutkimuksessa on oletettu ns. Q-lähde, kirjoitus, johon olisi koottu Jeesuksen sanoja. Sellaista ei ole mistään löydetty, mutta on hyvin mahdollista, että evankelista Matteuksella ja Luukkaalla on ollut sellainen käytössään, kun he ovat kirjoittaneet evankeliumikirjojaan. Sellaista on ainakin arveltu evankeliumeiden huolellisen vertaamisen perusteella,

Alkukielessä vertauksen alku kuuluu hieman toisin kuin meidän käännöksissämme: ”Ei kai lampu tule sitä varten, että se pannaan vakan alle tai vuoteen alle?”

Aika oudosti sanottu. Miten lamppu voi ”tulla”? - Minä ymmärrän tämän niin, että Jeesus puhuu vertauksessa *itsestään* lamppuna. Hänessä ”lamppu on tullut” maailmaan. Sanoohan hän Johanneksen evankeliumissa:

Minä olen valo ja olen tullut maailmaan siksi, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeyteen. (Joh 12:45)

Jeesus on siis tämä vertauksen lamppu, joka on tullut. Jeesuksen tarkoitus ei ole, että hänen sanomansa jäisi salaisuudeksi. Ei, hän on lamppu, joka pitää laittaa lampunjalkaan, loistamaan kaikille huoneessa oleville.

Tämä vertaus on siksi toinen aspekti sille, että Jeesus on salaisuus. Edellä, kylväjävartauksen selityksessä, Jeesus on nimittäin sanonut, että hän jää salaisuudeksi kaikille ulkopuolisille, niille, jotka eivät ole hänen opetuslapsiaan. He kyllä ”kuulemalla kuulevat ja näkemällä näkevät”, mutta eivät silti käsitä, vaan paatuvat.

Nyt Jeesus sanoo, että ei tämä loppujen lopuksi kuitenkaan ole hänen tarkoituksensa. Hän on lamppu, hän on tullut valaisemaan, julkisesti, lampunjalkasta käsin. Jeesuksen oppi ei ole mikään salaistieto, vaan ilosanoma, jota pitää kuuluttaa julkisesti jokaiselle. Se kuuluu kaikille, valoksi kaikille.

Jumala on salaisuus, jotta hänet löydettäisiin

”Sillä ei mikään ole salattuna muuta varten, kuin että se tulisi ilmi, eikä kätkeytynä muuta varten, kuin tullakseen julki.” Jeesuksessa Jumala siis piiloutuu salaisuuden verhoon siksi, että häntä etsittäisiin; ei siksi, että hän jäisi salaisuudeksi. Jumala kätkeytyy Jeesuksen inhimillisyyteen siksi, että me saisimme *uteliaisuuden himon löytää* hänet. Tämä saattaa kuulostaa paradoksilta ja sellainen se onkin. Kuitenkin se on sydämelle täysin ymmärrettävä asia: Jumala joka on piiloutunut luoduiltaan siksi, että he etsisivät häntä ja löytäisivät hänet.

Jumala ei nimittäin voi olla ihmiselle itsestään selvyys, kerralla tunnettava ja paljastettu. Hän on siihen liian pyhä, suuri ja käsittämätön. Mutta Jeesuksessa, etsittäväksi tarkoitettussa salaisuudessa, ihmiseksi tullessa, alhaisuuden omaksuneessa Jumalan Pojassa Jumala on tunnettavissa. Jeesuksessa lamppu loistaa lampunjalkassa kaikille huoneessa olijoille; siitä huolimatta, että hän toisaalta on salaisuus, josta ei voi saada objektiivista tarkkailijan tietoa.

Sillä minä tunnen ajatukseni, jotka minulla on teitä kohtaan, sanoo Herra: rauhan eikä turmion ajatukset; minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Silloin te huudatte minua avuksenne, tulette ja rukoilette minua, ja minä kuulen teitä. Te etsitte minua ja löydätte minut, kun te etsitte minua kaikesta sydämestänne. Ja niin minä annan teidän löytää itseni, sanoo Herra. (Jer 29:11-14)

Olen lukenut jostain juutalaisuuden opetuksesta, että Jumala on salattu hieman samalla tavalla, kuin isä, joka leikkii piilosille oloa lastensa kanssa. Hän haluaa, että hänet löydetään.

Jolla on korvat kuulla, ...

Jeesus lopetti Markuksen mukaan lamppuvertauksen näin:

Jos jollakin on korvat kuulla, hän kuulkoon. (Mark 4:23)

Tässä evankelista Markus laittaa uudelleen huutomerkin Jeesuksen opetusten perään. Kuunnelkaa! Omaksukaa mitä kuulette! Ottakaa se todesta ja miettikää, mitä se tarkoittaa!

Jeesuksen opetuksesta selvän saaminen vaati siis ennen kaikkea korvia. Jokainen, jolla on kuulevat korvat, saa kuulla. Jokainen saa soveltaa Jeesuksen sanat itseensä sillä perusteella, että hän kuulee ne. Kenenkään ei pidä ajatella, että Jeesus on vain harvojen ja valittujen Vapahtaja. Kenenkään ei pidä ajatella, että Jeesus on salaistieto vain uskovaisille. Ei, vaan hänet on tarkoitettu kaikille. Siksi hänestä saarnataan julkisesti kaikkialla maailmassa.

Jos siis haluaisit uskoa Jeesuksen, mutta et voi tai osaa, niin älä menetä toivoasi. Kuule, mitä hänestä opetetaan. Kuule, mitä hän sinulle sanoo 2000 vuoden takaa. Ihmeellistä kyllä, tuo vanha sanoma on totta tänään. Jeesus sanoo tänään jokaiselle meistä: Jos jollakin on korvat kuulla, hän kuulkoon!

Ja hän sanoi heille: "Ottakaa vaari siitä, mitä kuulette; millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan, vieläpä teille lisätäänkin. (Mark 4:24)

Tuo ”ottakaa vaari” on vanhahtavaa kieltä. Vuoden 1992 käänöksessä sanotaan: ”Huomatkaa, mitä kuulette.” Kyse on jälleen sen alleviivaamisesta: ”Minun sanojani kannattaa kuunnella huolellisesti.

Jos haluat uskoa Jeesuksen, mutta et voi, niin kiinnitä kaikki tarmosi tarkkaavaiseen hänen sanojensa kuunteluun.

Tähänhän Paavalikin kehottaa:

Usko tulee siis kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. (Room 10:17)

Joka kuuntelee huonosti ja välinpitämättömästi, se myös saa vähän uskoa tai ei ollenkaan; tätä tarkoittavat sanat ”Millä mitalla te mittaatte, sillä teille mitataan.” Jos kuulemiseni mitta on hyvin pieni tai sitä ei ole lainkaan tai se onkin seula eikä mitta, silloin en saa Jeesuksesta mitään. Mutta jos kuulemiseni on suurta ja avaraa, silloin saan paljon. Saan jopa enemmän kuin miten kuulen, sillä Jeesus sanoi: ”vieläpä teille lisätäänkin”.

Tämähän on meille tuttua vaikkapa kesäiseltä Savonlinnan torilta. Kun sieltä ostaa mitallisen mansikoita tai kapan perunoita, niin usein kauppias ahtaa mitan kukkuroilleen ja heittää pussiin perunoita vielä senkin jälkeen, kun kapallinen on sinne kumottu. Ja jos ostaa kolme kappaa, niin luultavasti kauppias intoutuu rakentamaan oikein tornin viimeisestä kapasta.

Näin siis se, joka kuulee Jeesusta tarkkaavaisesti, kehittyy yhä paremmaksi kuulijaksi. Hän saa yhä enemmän uskoa kuulemisestaan ja sen seurauksena voi jatkossa kuulla entistä suuremmalla sydämellä.

Sillä sille jolla on, sille annetaan; mutta siltä, jolla ei ole, otetaan pois sekin, mikä hänellä on. (Mark 4:25)

Kannattaa siis todella ”ottaa vaari” siitä miten kuulee Jeesusta. Eli kannattaa todella ”huomata, miten kuulee”. Jos kuulee evankeliumia huolimattomasti, silloin menettää senkin vähän, mitä on

siitä ehkä oppinut. Mutta jos on kuullut aika hyvin, saa lisää uskoa ja lisää armoa ja lisää kykyä omaksua Jeesuksessa maailmaan tullut valtakunnan salaisuus.

Jumalan valtakunnassa pääoma poikii

Jumalan valtakunta ei siis ole tasapuolinen eikä reilu, jos sitä mittaa inhimillisin mittarein. Ei tapahdu tasajakoa. Ne, joilla on vähän tai ei lainkaan armoa tai hengellistä elämää, ne menettävät ne vähäisetkin rippeet, joita heillä Jumalan kuvaksi luotuina on. Ne taas, jotka Jeesusta kuulemalla ja hänen opetuslapsikseen tulleina saavat itselleen uskoa ja armoa, ne kasvattavat hengellistä pääomaansa.

Jumala on tässä mielessä todellinen hengellisen elämän kapitalisti. Pääoma poikii hengellisessä elämässä hyvin ja omaisuus etsiytyy omaisuuden luo. Ja ne joilla ei sitä hengellistä pääomaa ole, ne jäävät jatkossa entistä heikompaan asemaan.

Tätä ei pidä käsittää väärin. Kyse ei ole omista ansioista. Kyse on Jumalan sanan tarkkaavaisesta kuulemisesta. Se ei ole omaa ansioita eikä omaa hyvyyttä. Se on Jumalalta saatu hengellinen asenne. Se on Jumalan sanan nälkää ja janoa, joka johtuu siitä, että ihminen ei itse pärjää Jumalan edessä, vaan tarvitsee Jeesusta ja hänen tuomaansa armoa ja Jumala-yhteyttä. Ja Jumalan sanaa saadakseen ne.

Psalmi 1 puhuu tästä näin:

Autuas se mies, joka ei vaella jumalattomain neuvossa eikä astu syntisten teitä eikä istu, kussa pilkkaajat istuvat, vaan rakastaa Herran lakia ja tutkistelee hänen lakiansa päivät ja yöt! Hän on niin kuin istutettu puu vesiojain tykönä, joka antaa hedelmänsä ajallaan ja jonka lehti ei lakastu; ja kaikki, mitä hän tekee, menestyy. Niin eivät jumalattomat! Vaan he ovat kuin akanat, joita tuuli ajaa.

Ihminen, joka kuulee Jeesusta oikein, on hengellisten vesiojien äärellä. Vaikka ulkonainen maailma olisi täynnä vaikeuksia ja oma vaellus vaivaista ja jopa syntistä, silti tällaisella ihmisellä on hengellinen lähde, josta hän on oppinut juomaan.

Jumalattomilla, eli sellaisilla, jotka turvautuvat omaan hurskauteensa, viisauteensa ja kykyihinsä Jumalan sanan sijasta, ei tällaista hengellistä lähdettä ole. He kuivettuvat kuin tuulen ajamat roskat. Tai niin kuin Jeesus sanoi; heiltä otetaan pois sekin, mitä heillä on.

Mielestäni länsimaiselle yhteiskunnalle on käynyt näin. Me olemme halveksineet Jumalan sanaa ja kuulleet sitä vain vähän tai ei olleenkaan: vai serkkupojan tytön rippijuhlissa puolella korvalla tai veljen pojan ristiäisissä neljänneskorvalla tai sedän hautajaisissa ¾ korvalla ja sekin on unohtunut heti paikalla, kun siirtymäriittien ulkonainen puoli tuli juhlissa päällimmäiseksi.

Jumalan hyväksemme tekemistä pelastustesteistä ja niistä kertovasta Jumalan sanasta on tullut ulkonainen muotomeno, jota ei kuulla läheskään sillä ”vaarin ottamisella”, jota Jeesus haluaisi.

Siksi maanosasta, joka ennen oli kristinuskon ydinaluetta, on tullut tai tulossa hengellinen autioma. Meiltä on otettu pois sekin, mitä meillä oli. Eurooppalaiset nääntyvät hengelliseen nälkään ja yrittävät epätoivoisesti ruokkia henkeään kulutuksella ja viihteellä ja nautinnoilla ja

matkustamisella. Mutta ei se ruoki. Me näännymme, ihan niin kuin Jeesus vertauksissaan ennusti; vastaavalla tavalla kuin Psalmi 1 tai Vanha testamentti muuallakin:

Hämmästykää tästä, te taivaat, kauhistukaa, peräti tyrmistykää, sanoo Herra.
Sillä minun kansani on tehnyt kaksinkertaisen synnin: minut, elävän veden lähteen, he ovat hylänneet, ja ovat hakanneet itselleen vesisäiliöitä, särkyviä säiliöitä, jotka eivät vettä pidä. (Jer 2:12-13)